

HAFTAYA BAKIŞ

Küresel piyasalarda olumlu ekonomik veriler...

Geçtiğimiz haftanın ilk işlem gününde ABD ve Asya'da piyasaların yılbaşı dolayısıyla kapalı olması sebebiyle haftaya sakin bir başlangıç yapan küresel piyasalar, hafta içinde açıklanan satın alma yöneticileri endekslerine (PMI), ABD tarım dışı istihdam verisine ve Fed tutanaklarına odaklandı.

ABD'de imalat sanayi PMI güçlü seyreden üretim, artan yeni siparişler ve son 1,5 yılın en yüksek seviyesinde takip edilen imalat sanayi istihdam artışının etkisiyle Aralık ayında 54,3'e yükseldi. Beklentileri aşan hizmetler sektörü PMI verisi de geçtiğimiz hafta ABD ekonomisine yönelik olumlu sinyalleri destekledi. Haftanın son işlem gününde açıklanan tarım dışı istihdam verisi 156 bin kişilik bir artışa işaret ederken, işsizlik oranı %4,7 oldu. Yıllık maaş artışlarının %2,9 ile küresel krizden bu yana en yüksek seviyesinde gerçekleşmesi de ABD'de işgücü piyasasındaki olumlu seyrin göstergesi oldu.

Fed'in 13-14 Aralık'ta yaptığı 2016'nın son Açık Piyasa Komitesi toplantısının tutanaklarına göre, 20 Ocak'ta göreve başlayacak olan Trump'ın genişleyici maliye politikalarının büyüklüğü, zamanlaması ve içeriğine yönelik belirsizliklere dair Fed yetkililerinin fikir birliğinde olduğu görüldü. Fed yetkililerinin Aralık toplantısında yaptıkları projeksiyonlarda vergi indirimine gidilmesi ya da harcamaların artırılması gibi ekonomiyi destekleyecek politikaların göz önünde bulundurulduğu kaydedildi. Aralık toplantısında 2017'de faiz artırımı beklentisini üç defaya yükselten Fed'in, bir sonraki faiz artırımı için Trump'ın maliye politikalarının netleşmesini bekleyeceği öngörülüyor.

Euro Alanı'nda büyüme sinyalleri...

Küresel piyasalar geçtiğimiz hafta farklı ülkelerde açıklanan öncü göstergelere odaklanırken, Euro Alanı'na ait veriler bölge ekonomisine dair olumlu sinyaller verdi. Aralık ayında imalat sanayi PMI verisinin Nisan 2011'den bu yana en yüksek seviyesine ulaşmasında yeni siparişlerde gözlenen artış etkili oldu. Öte yandan, geçtiğimiz hafta açıklanan Euro Alanı enflasyon verisi Eylül 2013'ten bu yana en yüksek yıllık seviyesi olan %1,1 olarak gerçekleşti. Enflasyondaki yükseliş Mart 2017'e kadar toplamda 780 milyar euro varlık alımı gerçekleştirmeyi planlayan Avrupa Merkez Bankası'nın para politikasında önümüzdeki dönemde alacağı kararlara yönelik belirsizliklerin artmasına neden oluyor.

İngiltere ekonomisinde olumlu seyir sürüyor.

İngiltere'de imalat sanayi PMI'ı düşüş beklentilerinin aksine son 2,5 yılın en yüksek seviyesinde takip edildi. Ülkede Kasım ayında tüketici kredilerindeki artışın 11 yılın en yüksek seviyesinde gerçekleşmesi ekonomik büyümeyi teyit ederken, Mart ayında başlayacak olan Brexit görüşmeleriyle birlikte poundun değer kaybetmesi ve enflasyonun bu paralelde yükselmesi bekleniyor.

HAFTALIK VERİLER

	30.Ara	6.Oca	Değişim		30.Ara	6.Oca	Değişim
BIST-100 Endeksi	78.139	77.107	-% 1,3 ▼	EUR/USD	1,0513	1,0530	% 0,2 ▲
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%10,63	%10,78	15 bp ▲	USD/TL	3,5267	3,6425	% 3,3 ▲
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%2,43	%2,42	-1 bp ▼	EUR/TL	3,7116	3,8407	% 3,5 ▲
EMBI+ (baz puan)	363	348	-15 bp ▼	Altın (USD/ons)	1.151	1.173	% 1,8 ▲
EMBI+ Türkiye (baz puan)	360	351	-9 bp ▼	Petrol (USD/varil)	55,2	56,1	% 1,6 ▲

bp: baz puan

Çin’de imalat PMI verisi beklentilerin oldukça üzerinde gerçekleşti.

Çin’de Aralık ayı Caixin imalat sanayi PMI verisi 51,9 ile beklentilerin oldukça üzerinde gerçekleşti. Fabrika aktivitelerinin son 4 yılın en yüksek seviyesine işaret etmesi, endeksin son dönemde hızla artan işten çıkarmalara rağmen kredi hacmindeki ve inşaat sektöründeki büyümeye paralel ivme kazandığını gösterdi. Öte yandan, Çin’de artan borç stokunu kontrol etmeyi planlayan hükümetin büyüme hedefinden bir miktar feragat edebileceği dile getiriliyor. Çin’den gelen olumlu veriler ve Fed tutanaklarının ABD’de ekonomik büyüme beklentilerinin artacağına işaret etmesiyle MSCI dünya borsaları endeksi geçtiğimiz hafta son 1,5 yılın en yüksek seviyesinde izlendi.

Petrol fiyatları haftayı yükselişle kapattı.

Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü’nün (OPEC) 30 Kasım’da 1 Ocak 2017’den itibaren petrol üretiminde kesintiye gitme kararı alması sonrasında örgütün en büyük ikinci üreticisi olan Irak kesintiyi uygulamaya başladığını açıkladı. Günlük petrol üretimini 200.000 varil düşürmeyi taahhüt eden Irak’ın yanı sıra ABD’de ham petrol stoklarının geçtiğimiz hafta yükselme beklentilerinin aksine sert bir düşüş göstermesi Brent türü ham petrolün fiyatının haftalık bazda %1,6 yükselmesinde etkili oldu.

TÜFE’de sert yükseliş...

Geçtiğimiz hafta yurt içinde yakından takip edilen tüketici fiyat endeksi (TÜFE) Aralık ayında aylık bazda %1,64, yıllık bazda %8,53 yükseldi. Aylık bazda %2,98 yükselen yurt içi üretici fiyat endeksi (ÜFE) ise yıllık bazda %9,94 arttı. Yılsonu TÜFE artışı TCMB’nin %7,5’luk 2016 yılsonu enflasyon tahmininin oldukça üstünde gelirken, alkollü içecekler ve tütün fiyatlarına Aralık ayında getirilen ÖTV artışının ve ulaştırma sektörünün (+%12,4) enflasyondaki yükselişte etkili olduğu görüldü. Yurt içi ÜFE’de ise yıllık bazda en hızlı artışlar kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı (%52,1) ile ana metal sanayiinde (%30,6) gözlemlendi.

Son dönemde döviz kurlarında gözlenen sert yükseliş, gıda ve enerji fiyatlarında devam eden artışlar ve yılbaşından itibaren otoyol ve boğaz köprülerinden geçiş ücretlerine getirilen zammın etkisiyle enflasyonun yukarı yönlü seyrinin devam edeceği öngörülüyor. Bu durum 24 Ocak’ta, 2017’nin ilk Para Politikası Kurulu toplantısını gerçekleştirecek TCMB üzerinde faiz artışına yönelik baskıyı da artırıyor ([Enflasyon Gelişmeleri raporumuz](#)).

Yurt içi piyasalar...

Yılbaşı öncesinde küresel piyasalardaki düşük hacimli işlemlere paralel durgun seyreden BIST-100 endeksi geçtiğimiz haftayı beklentilerin üzerinde gelen enflasyon verisi ve artan güvenlik endişeleriyle %1,3 kayıpla kapattı. Hafta içinde Hazine’nin gerçekleştirdiği 4 tahvil ihracının ortalama bileşik faizi %11’in üzerinde kaydedilirken, USD/TL hafta içinde diğer gelişmekte olan ülke para birimlerinden negatif yönde ayrışarak tarihi rekor seviyesi olan 3,6425’e kadar yükseldi. TL’deki değer kaybı EUR/TL’de de tarihi yüksek seviyelerin görülmesine sebep oldu. Öte yandan, Ekim ayında ılımlı seyreden imalat sanayi satın alma yöneticileri endeksinin (PMI) Kasım ayında 48,8 değerini aldıktan sonra Aralık ayında 47,7 ile daralmadaki hızlanmaya işaret etmesi, dördüncü çeyrek büyüme beklentisine yönelik endişeleri artırdı.

Rezervlerde düşüş...

Geçtiğimiz hafta açıklanan veriye göre, TCMB’nin toplam rezervleri 2015 yılsonuna göre 4,4 milyar dolar azalarak 106,1 milyar dolara indi. TCMB’nin brüt döviz rezervleri de 30 Aralık ile biten haftada Eylül 2012’den bu yana en düşük seviyesine geriledi. Rezervler, 2016 yılında dolar karşısında serbest piyasada %20,9 değer kaybeden TL sebebiyle TCMB’nin döviz likiditesini desteklemek amacıyla rezerv opsiyon mekanizmasında (ROM) yıl içinde yaptığı katsayı düzenlemelerinin ve zorunlu karşılık oranlarının düşürülmesinin rezervlerdeki düşüşte etkili olduğu düşünülüyor.

SEKTÖREL GELİŞMELER

Elektrik fiyatlarına düzenleme...

Son günlerde olumsuz hava koşullarının etkisiyle konutta ısınma amaçlı artan doğalgaz tüketimi BOTAŞ'ın doğalgaz çevrim santrallerine verdiği gazda kesintiye gitmesine sebep oluyor. BOTAŞ'ın hafta içinde elektrik santrallerine %50 kesinti yapacağını açıklaması sonrasında EPDK da 1 Mart 2017'ye kadar asgari (0 TL/MWh) ve azami fiyat (500 TL/MWh) limitlerini belirlediğini duyurdu. Aralık ayında gaz kesintilerinin ardından elektrik fiyatları 1.900TL/MWh'ya kadar yükselmişti. EPDK bu kararıyla benzer bir durumun oluşmasının önüne geçmeyi amaçlıyor. Ayrıca, geçtiğimiz haftalarda Türkiye'nin doğusunda üretilen elektriği batıya taşıyan iletim sisteminde olumsuz hava koşulları sebebiyle yaşanan aksaklıklar sebebiyle meydana gelen elektrik kesintileri sanayi üretimini de negatif etkiliyor. Öte yandan, elektrik üretiminde kullanılan doğalgazdaki arz sıkıntısı ve USD/TL'de son dönemde gözlenen yükselişle birlikte sektörün maliyetlerinin artmasına rağmen 2017'de gaz ve elektriğin perakende fiyatlarında artış öngörülüyor ([Doğalgaz Sektörü raporumuz](#)).

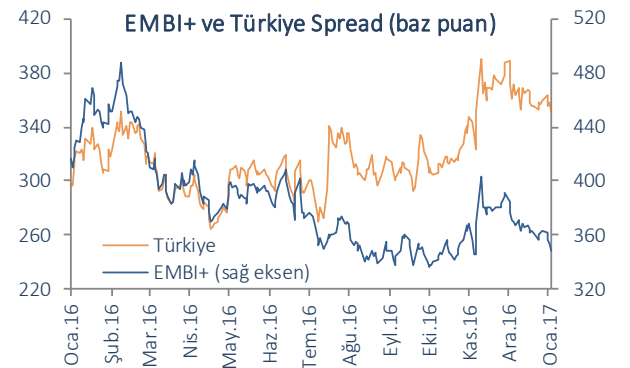
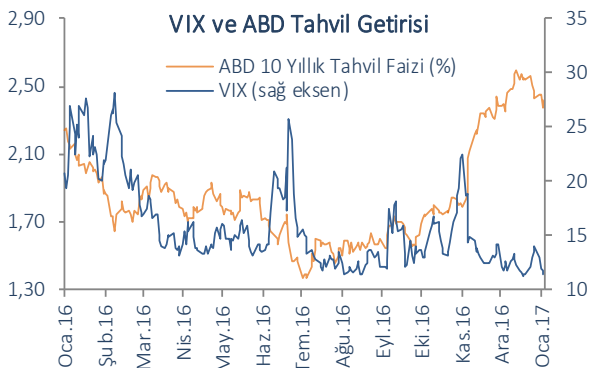
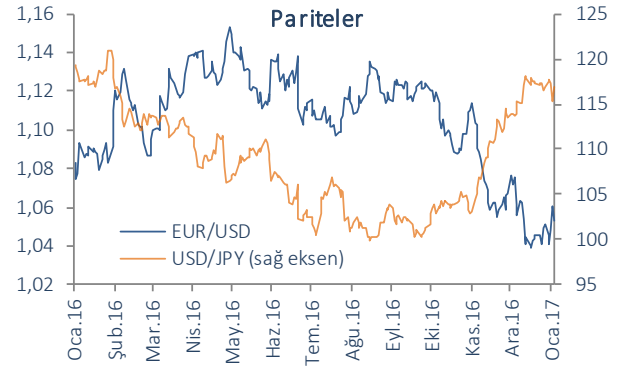
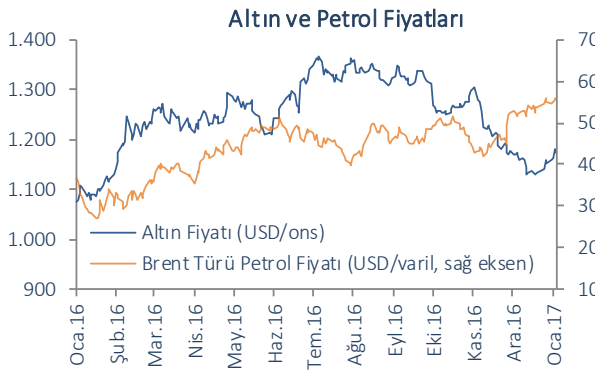
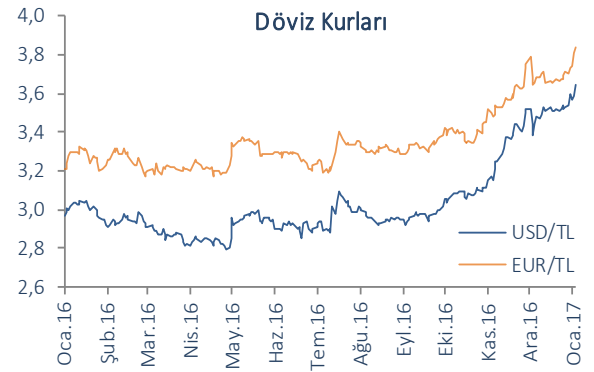
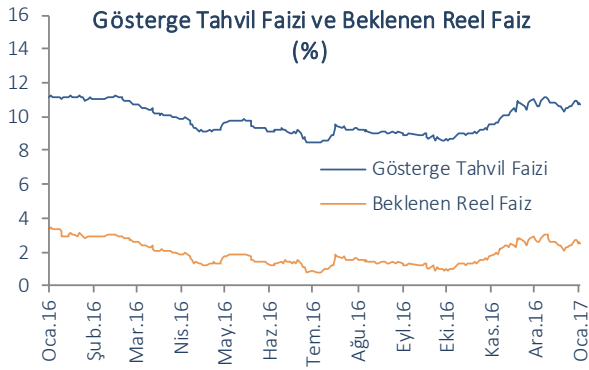
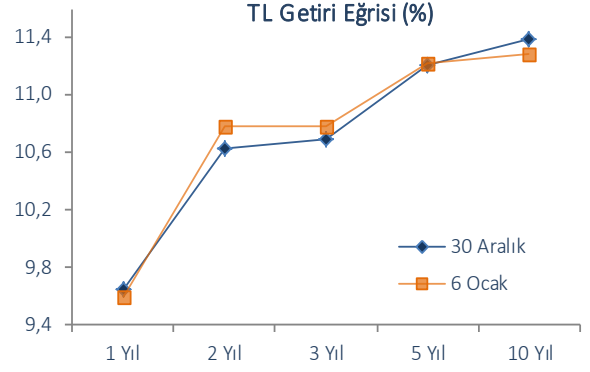
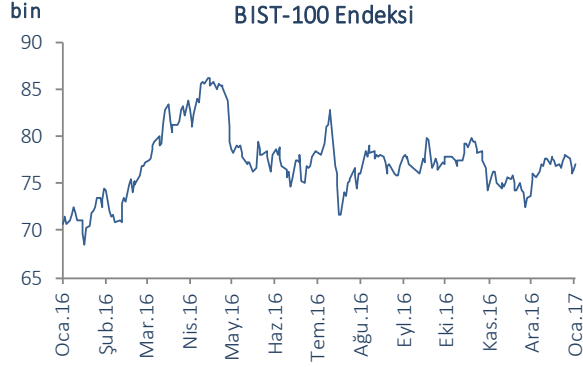
Otomotiv sektöründe rekor beklentisi gerçekleşmedi.

Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin (TİM) yayımladığı sektörel verilere göre, otomotiv ihracatı 2016 yılında %12,9 artarak 23,9 milyar dolara ulaştı. 2008 yılında rekor kırarak 24,7 milyar dolar ihracat gerçekleştiren sektörün toplam ihracat içindeki payı 2015'deki %14,7 seviyesinden %16,8'e yükseldi. En fazla ihracat gerçekleştirilen ülkeler Almanya, İtalya ve Fransa olurken, sektör ihracatının söz konusu ülkelere yapılan toplam ihracat içindeki payı sırasıyla %28,7, %37,6 ve %41,7 olarak gerçekleşti. Adet bazında otomotiv sektöründe satışlar 2016 yılında yıllık bazda %1,62 artarak 983.720 adedi bulurken, sektör 1 milyon olan araç satış hedefine ulaşamadı. İthal araç sayısının yüksek olduğu sektörde yurt içi satışların 2017 yılında TL'de son dönemde gözlenen değer kaybının ve ÖTV oranlarındaki artışın da etkisiyle %10'un üzerinde daralması bekleniyor.

Besilik hayvan ithalatında gümrük vergisi indirimi...

Et ve Süt Kurumu'na %0 gümrük vergisiyle damızlık olmayan 500 bin adet hayvan ithalatı için verilen yetkinin ardından geçtiğimiz hafta özel sektörün besilik hayvan ithalatında uygulanan gümrük vergisi oranı da %60'dan %10'a indirildi. Düzenleme ile kırmızı et fiyatlarındaki yukarı yönlü seyrin önüne geçilmek istenirken, Et ve Süt Kurumu'na sağlanan vergi avantajının piyasada dengeleyici unsur olması planlanıyor. Ayrıca, damızlık hayvan ithalatı için de önümüzdeki günlerde Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'ne yetki verilmesi bekleniyor. Et fiyatları, gerek yükselen maliyetler gerekse arz-talep dengesinin sağlanamaması nedeniyle bir süredir artma eğilimi sergiliyor. İndirilen gümrük vergisi ile kırmızı et üreticilerinin maliyetlerinde bir miktar azalma beklense de, orta vadede besicilerin bu durumdan olumsuz etkileneceğini öngörüyoruz.

PIYASALARDAKİ GELİŞMELER

HAFTALIK VERİ GÜNDEMİ

		Dönemi	Piyasa Beklentisi
9 Ocak	Euro Alanı İşsizlik Oranı (%)	Kasım	
	TÜİK Sanayi Üretim Endeksi	Kasım	
10 Ocak	Hazine TÜFE'ye endeksli 6 ayda bir kupon ödemeli tahvilin yeniden ihracı		
11 Ocak	Hazine İç Borç Ödemesi (1.853 milyon TL)		
	TCMB Ödemeler Dengesi İstatistikleri	Kasım	
12 Ocak	Euro Alanı Sanayi Üretimi	Kasım	
13 Ocak	ABD Üretici Fiyat Endeksi	Aralık	
	ABD Perakende Satışlar Verisi	Aralık	
	ABD Tüketici Güven Endeksi	Ocak	

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Aslı Göksun Şat Sezgin - Uzman
asli.sat@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman
bora.cevik@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Müdür Yrd.
erhan.gul@isbank.com.tr

Ahmet Aşarkaya - Uzman
ahmet.asarkaya@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya - Uzman
dilek.kaya@isbank.com.tr

Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.
betul.ozturk@isbank.com.tr

Tüm yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.